

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

**LABORATUAR UYGULAMA ALANLARINDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER VE BU RİSKLERE YÖNELİK
YAPILMASI GEREKEN PROSEDÜRLER VE TALİMATLAR**

*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamaları öncesinde tüm öğrencilere uygulama alanlarında karşılaşılabilecek riskler ve bu risklere yönelik yapılması gereken prosedürler ve talimatlar konusunda eğitim verilmelidir. Eğitim verilen kişiler kayıt altına alınmalıdır.

KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER	AÇIKLAMALAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KİŞİ VE BİRİMLER
1. Tıbbi Atık Kazaları (Kesici Delici Alet Yaralanmaları)	-Cam kesiği -Enjektör ve iğne batması -Bistüri, makas vb. kesmesi	*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. *İğne batan, kanayan ve zedelenen cilt bölgesi derhal sabun ve su ile yıkanmalıdır. *İğne batan bölge; sıkma, emme, kanatmaya çalışma gibi yöntemlerle travmatize edilmemelidir. *Laboratuvar ve uygulama alanlarında Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanlarındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi'ne iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Enfeksiyon Kontrol Komitesi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

2. Kan ve Vücut Sıvılarının Sıçraması	-Kan - Kan ile kontamine sıvılar -BOS -Sinovial sıvılar -Tükürük -Plevral mayi -Semen -Vajinal sekresyon	*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Kan ve vücut sıvılarının yüz ağız ve göz gibi mukozal yüzeylere ya da cilde sıçradığı durumlarda, söz konusu bölge bol su yıkanmalıdır. *Yaradan kan emilmesi yaranın kanatılmaya çalışılması gibi doku harabiyetini arttırıcı uygulamalar sakıncalıdır. *Enfekte materyal sıçramalarında göze sıçrama olduysa göz yıkanır, açık yaraya temas olduysa maruz kalan alan yıkanır. *Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulmuş Kan ve Vücut Sıvılarına Maruz Kalan Olay Bildirim Formu 'nun doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Enfeksiyon Kontrol Komitesi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
--	--	--	--

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

3. Enfeksiyonlar Bakteriyel Enfeksiyonlar --Tüberküloz, -Menengokoksik Menenjit, -Gastrointestinal Sistem Enfeksiyonları, -Lejyoner Hastalığı, -Difteri, -Boğmaca. Viral Enfeksiyonlar -Hepatit B, Hepatit C -Kızamık, -Kızamıkçık, -Kabakulak, -Suçiçeği veya Varisella Zoster, -Herpes Enfeksiyonları -Edinsel Bağışıklık Yetersizliği Sendromu (AIDS).	-Temas yolu -Solunum yolu -Damlacık yolu	*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Enfekte kan ya da vücut sıvısının teması halinde; -Cilde temas: Hemen su ve sabunla yıkanmalıdır - Ağza temas: Su ile iyice çalkalanmalıdır. Asla yutulmamalıdır. -Gözlere temas: Derhal bol suyla yıkanmalıdır. -Küçük kesiklere temas: Yara çok ciddi kanamadıkça sıkı tampon yapılmamalıdır, su ve sabunla hafifçe bastırarak yıkanmalı ve sonrasında antiseptik solüsyonla temizlenmelidir. *Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir. *Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir *Olay Bildirim Formu'nun doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Enfeksiyon Kontrol Komitesi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
---	--	---	---

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

4. Düşmeler	-Takılma -Bayılma -Kayma	*Laboratuar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. *Birey henüz yerde iken en yakınındaki hekim veya hemşire tarafından değerlendirmesi yapılmalıdır. *Olası yaralanmalar tanımlanıp kişinin güvenliği sağlanmadan, yerinden hareket ettirilmemelidir. *Bireyin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma yok ise, diğer ekip üyeleri ile birlikte dinlenmesi için yatak/sedyeye alınır. *Bireyin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma var ise, olay yerinde hekim tarafından uygun müdahale yapılmalı, birey ek girişim ve tetkik ihtiyacı yönünden değerlendirilmelidir. *Olay Bildirim Formu doldurulup en geç 24 saat içerisinde uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
--------------------	--------------------------------	--	---

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

5. Radyasyon	-Radyo aktif madde -İyonize radyasyon -Non-iyonize radyasyon	*Klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. * Kaynak yanında gereğinden fazla süre kalmamalıdır. *Katı, sıvı veya gaz halde bulunan radyoaktif maddelerin istemeyerek veya bir kaza sonucu üzerinize bulaşması durumunda üzerinizdeki giysileri hemen çıkartmalı, güvenli bir yerde muhafaza etmeli ve soğuk suyla duş alınması sağlanmalıdır. *Radyasyona maruz kalan bireyde baş ağrısı, bulanık görme, çarpıntı, gözde batma, kaşıntı, sulanma, işitme azlığı, halsizlik ve yorgunluk gibi yakınmalar değerlendirilmelidir. *Bu belirtiler görüldüğünde en yakın hekime yönlendirilmelidir. *Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
---------------------	--	---	--

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

6. Kimyasal Ajanlar (Alerjik Reaksiyonlar)	Antiseptikler ve el sabunları - Dezenfektanlar -Lateks -Sitotoksik maddeler(Antineoplastik ilaçlar) -Sterilizasyonda kullanılan maddeler(Etilen oksit, gluteraldehit, formaldehit)	*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. *Kimyasal ajanın göze teması durumunda göz bol su ile yıkanmalıdır. *Kimyasal ajanın vücuda teması durumunda vücut bol su ile yıkanmalıdır. *Kimyasal ajanın temas ettiği bölge kızarıklık, tahriş, alerji, yara ve yanık gibi belirtiler yönüyle değerlendirilir ve bu belirtilerin varlığında birey acil servise yönlendirilmelidir. * Kimyasal ajanın temas ettiği bölge kapatılmamalıdır. *Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanlarındaki İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Enfeksiyon Kontrol Komitesi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
---	--	--	---

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

7. Şiddet	-Her türlü saldırı -Taciz	*Laboratuvar ve klinik/alan uygulamalarından sorumlu öğretim elemanı, laboratuvar sorumlusu, klinik sorumlu hemşiresi ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'na durum bildirilmelidir. Şiddeti Uygulayan Bireye Yapılması Gerekenler -Sakin tutum takınılmalı, aynı zamanda da yönlendirici ses tonu kullanılmalıdır. -Sınırlar sakın ama belirgin bir şekilde ortaya konmalıdır. -Aşağılayıcı davranılmamalıdır. -Agresif kişi konuşurken ona bağırılmamalıdır. -Emir verilmemeli ve tehdit edilmemelidir. -Yeterli fiziksel mesafe oluşturulmalıdır. -Uyanık olmalı ve gerektiğinde kaçmak için açık kapı saptanmalıdır. -Kişiyi dinlemeye çalışılmalı ve beden diline dikkat edilmelidir. -Saldırgan kişi diğer kişilerden uzaklaştırılmalıdır. -“1111” numaralı telefon aranarak servis adı belirtilmeli, beyaz kod bildirimi sağlanmalıdır. Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanındaki İş Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir. *Şiddetin olduğu tarih, saat, yer, saldırı anında yapılan iş, saldırının başlama nedeni, saldırının oluş şekli, türü ve kullanılan araçları, saldırı sonucunda vücutlarında oluşan olumsuzlukları, saldırganların yaş, cinsiyet ve biliniyorsa isimlerini, içeren bilgiler öğrenilmelidir. *Suç aleti varsa dokunulmadan güvenlik tarafından muhafaza	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
------------------	------------------------------	---	---

Hazırlayan Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Kontrol Eden Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Onaylayan Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan
---	--	---

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

edilmesi sağlanmalıdır.
*Şiddete maruz kalan kişinin en yakın hekim tarafından sağlık durumunun değerlendirmesi yapılmalı ve konsültasyonu sağlanmalıdır.
*Konu ile ilgili Kurum yöneticileri tarafından ihmal düşünülüyorsa derhal Sağlık Bakanlığı'na ait "113" numaralı telefonla durum bildiriminin yapılması gerekmektedir.

Hazırlayan

Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ
Ders Uygulama Komisyonu Başkanı

Kontrol Eden

Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ
Akademik Birim
Kalite Komisyonu Başkanı

Onaylayan

Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR
Dekan

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**Hemşirelik Fakültesi
Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin
Laboratuvar ve Uygulama Alanlarında Karşılaşılabilecekleri Riskler ve Riskle
Karşılaşma Durumunda Yapılacaklara
Yönelik Prosedürler ve Talimatlar**

Doküman No	HF.DUK.012
İlk Yayın Tarihi	07.01.2025
Revizyon Tarihi	05.05.2025
Revizyon No	1
Sayfa	1/10

8. Elektrik Çarpması	Hayati tehlike oluşturacak elektrik çarpmaları	*Elektrik çarpması durumunda öncelik kendi güvenliği sağlanmalıdır. Elektrik kaynağının kapatılması veya kazazedeyi kaynaktan uzaklaştırmak için gerekli önlemler alınmalıdır. *Kesinlikle metal veya ıslak ekipmanlar kullanılmamalıdır. *Hemen 112 acil servisi arayarak durum bildirilmelidir. Elektrik çarpması ciddi yaralanmalara yol açabileceğinden, profesyonel yardım alınmalıdır. *Kazazedenin bilinç durumu, solunum ve nabız kontrolü yapılmalıdır. *Eğer kazazedede yanık varsa, yanık bölgesini nemli steril gazlı bezle örtülmelidir. Yanık bölgesine asla su dökülmemeli veya buz uygulanmamalıdır. *Kazazede bulantı, kusma veya halsizlik hissediyorsa, bacaklarını kalp seviyesinin üzerine kaldırarak şok pozisyonuna getirilmelidir. *Olay Bildirim Formunun doldurulup uygulama alanındaki İş Sağlığı ve Güvenliği Birimine iletilmelidir.	-Laboratuvar/Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı -Laboratuvar Sorumlusu -Klinik Sorumlu Hemşiresi -Kalite Yönetimi Birimi -Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı -Ders Uygulama Komisyonu -Atatürk Üniversitesi Hastanesi İşyeri Sağlığı ve Güvenliği Birimi -Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurumlarda ilgili birimler
-----------------------------	--	--	--

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Dr. Öğr. Üyesi Tülay KILINÇ Ders Uygulama Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Zeynep KARAMAN ÖZLÜ Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Prof. Dr. Reva BALCI AKPINAR Dekan